

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare împotriva sentinței Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 09 decembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cătălin Scutelnic, de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oxana Cazacu, de succesorul părții vătămate, Ala Popa, și de avocatul Alexandru Luca, în numele inculpatului

*Tureac Ivan Nicolai, născut la
03 octombrie 1946 în s. Știubeieni, r-nul Rîșcani,
locuitor al mun. Chișinău, str. I. Vieru 9, ap. 46,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare, 06.03.2014 – 09.12.2014,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>02.02.2015 – 21.06.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>29.07.2016 – 09.11.2016.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 09 decembrie 2014, Tureac Ivan a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 1 an.

De la Tureac I. s-a încasat în beneficiul succesorului părții vătămate Popa A., prejudiciul moral în mărime de 15.000 lei, în rest cerințele au fost respinse.

2. Instanța de fond a constatat că la 31 octombrie 2013, aproximativ ora 17.30, inculpatul Tureac I., conducând autoturismul Lada 21703, n.î. CNY 041, și deplasându-se pe str. N. Milescu Spătaru, mun. Chișinău, din direcția str. Ginta Latină spre str. P. Zadnipru, nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a apreciat corect situația rutieră, nu a luat în considerație starea lucrurilor în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților împotriva accidentelor și consecinței acestora, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care urma să țină cont în vederea determinării vitezei, benzii de circulație, prin ce a încălcat cerințele art. 45 pct. 1) și 2) din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căror conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, astfel încât, manifestând imprudență în trafic și ajungând în regiunea blocului nr. 3 din str. N. Milescu Spătaru, mun. Chișinău, a tamponat pietonul Burca G., care traversa partea carosabilă de la dreapta spre stânga relativ deplasării autoturismului în cauză. În rezultatul impactului, victima a decedat pe loc. Conform raportului de expertiză medico-legală nr.153/1947D din 28.11.2013, moartea ei a survenit în rezultatul traumei asociate a capului, toracelui, coloanei vertebrale, abdomenului și bazinului cu lezarea organelor de importanță vitală, ce se confirmă prin modificările patologice respective depistate la necropsie. La examinarea medico-legală a cadavrului s-au depistat: traumă cranio-cerebrală închisă, plăgi contuze pe cap și față, excoriații și echimoză pe față, hemoragii în țesuturile moi pericraniene fronto-parieto-temporal stânga, fractură liniară a osului temporal stânga cu trecere pe baza craniului, hemoragii subarahnoidiene pe emisfera cerebrală dreaptă și cerebel, sânge în ventriculii cerebrali, hemoragie în trunchiul cerebral, traumă vertebro-medulară închisă: luxație atlanto-occipitală cu lezarea incompletă a măduvei spinării, fracturi complete a coloanei vertebrale la nivelul C6-C7 (cu lezarea măduvei) și Th8 (fără lezarea măduvei) cu hemoragii epi, subdurale, intramedulare și în țesuturile moi adiacente, traumă închisă a toracelui, fracturi directe complete ale coastelor 2, 3, 4, 5, 6, 7 pe linia medio-claviculară stângă, 8 - pe linia axilară medie stângă, 9, 10 - axilară posterioară stângă cu hemoragii roșii închise în țesuturile moi adiacente, alocuri dreapta, hemotorax bilateral (dreapta - 200 ml, stânga - 300 ml), traumă închisă a abdomenului și bazinului, lezarea splinei, rupturi ale capsulei și parenchimului ficatului, sânge în cavitatea abdominală (400 ml), fractură completă a osului iliac pe stânga, fracturi cominutive ale ambelor ramuri superioare pubiene cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, echimoză și excoriație pe membrul superior drept, echimoze pe membrele inferioare; fractură închisă completă cominutivă a fibulei stângi, dezarticularea tibiei stângi la nivelul articulației talocrurală cu fractură completă a

maleolului medial cu hemoragii în țesuturile moi adiacente. Toate leziunile descrise în punctul 2 al concluziilor au fost produse prin acțiunea traumatică cu corp(-uri) contondent(-e) sau/și la lovirea de acesta (acestea), posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță (accident rutier în calitate de pieton), au legătură cauzală directă cu decesul și, în comun, se califică ca vătămare corporală gravă (după criteriul pericolului pentru viață). Reieșind din localizarea leziunilor corporale depistate, cel mai probabil Burca G. se afla în poziția ortostatică și a fost orientată cu partea latero-posterioară stânga față de mijlocul de transport aflat în mișcare. La cercetarea toxico-chimică, sângele cadavrului Burca G. conținea 0,72% alcool etilic, ceea ce la persoanele vii, de obicei, produce o stare de ebrietate alcoolică ușoară.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că a observat pietonul, care se deplasa de la dreapta spre stânga, relativ deplasării sale, nemijlocit în fața autovehiculului. A aplicat frâna extremă concomitent cu impactul și a cotit spre stânga. Regretă cele întâmplate.

Totodată, vinovăția acestuia este dovedită integral prin totalitatea probelor administrate.

Astfel, martorul Ghetlan G. a indicat că se deplasa pe banda a doua a str. N. Milescu Spătaru, din direcția str. Petru Zadnipru spre str. Ginta Latină. Fluxul de transport era mare în ambele direcții. Automobilul său fiind mai înalt, a observat un pieton care traversa carosabilul str. N. Milescu Spătaru de la stânga la dreapta relativ deplasării sale, printre automobilele ce se deplasau din sens opus. Pietonul a fost tamponat de automobilul ce se deplasa din sens opus pe banda a doua de circulație. Conducătorul acestui automobil nu a frânat până la tamponarea pietonului. A oprit automobilul și a întrebat șoferul de ce nu a aplicat frâna extremă. Acesta era dezorientat și i-a răspuns că nu a observat pietonul. Carosabilul era uscat, iluminat, careva obstacole în trafic ce limitau vizibilitatea nu erau. Pietonul a apărut pe banda pe care se deplasa inculpatul la o distanță de 10 metri de la automobilul ultimului.

Conform procesului-verbal din 31.10.2013, de cercetare a locului accidentului rutier, carosabilul era uscat, iluminat de lumina orășenească, circulația rutieră era nedirijată.

Schița accidentului rutier, procesul-verbal de examinare și vizualizare a automobilului inculpatului, prin care se atestă lipsa defecțiunilor tehnice ale vehiculul Lada 21703, n.î. CHY 041, reflectă clar tabloul infrafracțiunii comise de inculpat.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.153/1947D din 28.11.2013, moartea victimei a survenit în rezultatul traumei asociate a capului, toracelui, coloanei vertebrale, abdomenului și bazinului cu lezarea organelor de importanță vitală și, în comun, se califică ca vătămare corporală gravă. La cercetarea toxico-chimică, sângele cadavrului conținea 0,72% alcool etilic, ceea ce la persoanele vii, de obicei, produce o stare de ebrietate alcoolică ușoară.

Conform informației Instituției Medicale Sanitare Publice a Asociației Teritoriale Ciocana, Tureac I., a.n. 1946, la 30.10.2013 a solicitat asistența

medicului de familie, fiind diagnosticat cu osteoartroză deformantă, artroza bilaterală a articulațiilor genunchilor, preponderent pe stânga, hipertensiune arterială gr. II, cardiopatie pulmonară. La 31.10.2013, Tureac I. a fost consultat de către medicul traumatolog din cadrul Secției ambulatoriu ortopedie și traumatologie nr. 1 din cadrul Centrului National Științifico-Practic de Medicină Urgentă, unde s-a confirmat diagnosticul stabilit de către medicul de familie și i s-a indicat tratament fizioterapeutic: electroforeză cu soluție de novocaină 3% - 10 proceduri, magnetoterapie - 10 proceduri, raze ultra scurte - 8 proceduri. Potrivit fișei de ambulator, ultima consultație la medicul oftalmolog a avut loc pe 18.04.2013, fiind diagnosticat cu conjunctivită cronică nespecifică, hipermetropie gradul I, la ambii ochi. I s-a recomandat corecția vederii pentru depărtare, cu portaj de ochelari și investigația microbiologică cu determinarea sensibilității culturilor evidențiate a biosubstratului din ambii ochi. La consultația repetată din 22.04.2013, i s-a indicat tratament cu soluție Neladex, 1 picătură de 4 ori pe zi, în rezultatul investigației microbiologice.

Conform recipisei eliberate de succesorul victimei, Popa A., la 14.11.2013 a primit de la inculpat 35.000 lei, în contul prejudiciului material urmare a accidentului rutier.

Potrivit raportului de constatare tehnico-științifică din 29.10.2014, întocmit de către specialistul Cucinschi A. la cererea apărării, distanța opririi în siguranță, în condițiile rutiere prezentate în cererea elaborării constatării, constituie 28 metri, distanța la care se putea afla victima de la locul impactului, când automobilul se afla la distanța opririi în siguranță, constituie 3,9-5,0 m. În momentul inițierii de către pieton a mișcării în raza de vizibilitate a șoferului, acesta nu a avut posibilitate tehnică de a opri unitatea de transport în siguranță.

Astfel, s-a dovedit cu certitudine încălcarea de către inculpat a prevederilor pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere, care-l obligau să conducă unitatea de transport adaptând-o la viteza ce i-ar permite reacția și atenția, dexteritatea în conducere pentru prevenirea situațiilor periculoase și situația rutieră, iar în situația în care în limita vizibilității apăreau obstacole care puteau fi observate de conducător, acesta urma să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Este constatat că la 31.10.2013, inculpatul a urcat la volan neținând seama de starea sa psihofiziologică ce-i influența atenția și reacția în conducere, fapt confirmat prin documentația medicală și care impun concluzia că acesta trebuia să conducă unitatea de transport astfel încât să reușească și să observe obstacolele și să aplice frâna extremă.

Normele de conduită rutieră obligă participantul la traficul rutier să aplice frânarea în cazul apariției obstacolelor.

Inculpatul a susținut că pietonul a apărut în raza de vizibilitate imediat, în momentul impactului.

Actele cauzei, inclusiv declarațiile martorului Ghetlan G., combat această versiune. Or, martorul a declarat că de la momentul apariției victimei pe banda de

deplasare a unității de transport conduse de către inculpat, distanța dintre unitatea de transport și victimă era de 10 m.

Aceeași concluzie rezultă și din raportul de constatare tehnico-științifică prezentat de apărare, care indică că distanța dintre locația autovehiculului și a pietonului, în momentul apariției în vizibilitatea șoferului, constituia 10,9-8,3 m.

Inculpatul nu a identificat obstacolul și nu a frânat absolut, deși era obligat să observe victima și să aplice reducerea vitezei și chiar frânarea, or, victima a fost observată de alți participanți la trafic, aflați în condiții de conducere similare cu cele ale inculpatului.

Situației descrise nu-i mai sunt opozabile - existența sau inexistența posibilității tehnice de oprire în siguranță. Opozabilitatea putea opera doar dacă inculpatul adapta viteza conform propriei stări psihofiziologice, manifesta prudență, identifica victima la distanța de 10 m. și aplica frâna extremă.

Aceste condiții nu au fost respectate, iar poziția apărării privind lipsa posibilității tehnice de evitare a impactului nu are relevanță, dat fiind că inculpatul nici nu a încercat să aplice aceste posibilități.

Inculpatul nu a apreciat adecvat situația la trafic, nu a prevăzut pericolul evident și consecințele ce pot surveni, nu a observat, pietonul care s-a angajat în trecerea străzii deși, reieșind din circumstanțele concrete ale cazului, putea și trebuia s-o facă, iar prin urmare, a comis accidentul rutier tamponând pietonul Burca G., în rezultatul căruia ultima a decedat.

Argumentele apărării că vinovată de producerea accidentului rutier este victima, nu au relevanță, fiind atestată cu certitudine vinovăția inculpatului, iar prezența vinovăției victimei urmează a fi tratată doar drept circumstanță atenuantă la individualizarea pedepsei.

Astfel, prevalează vinovăția inculpatului, or, anume el a condus izvorul de pericol sportit, admițând încălcarea regulilor ce vizează securitatea la trafic.

În temeiul probelor administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul este la o vârstă înaintată, fiind pensionar, nu are antecedente penale, a recunoscut fapta și regretă consecințele ei, și-a cerut scuze de la succesorul victimei și i-a achitat 35.000 lei, a comis o infracțiune gravă din imprudență, stabilindu-se că victima, fiind bolnavă și în stare de ebrietate ușoară, a încălcat regulile circulației rutiere, concluzionând că reeducarea și corectarea lui poate avea loc fără privare de libertate, prin suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, conform prevederilor art. 90 Cod penal.

Argumentele acuzării și ale succesurului victimei că reeducarea și corectarea inculpatului ar fi posibilă exclusiv prin privarea de libertate, deoarece el nu a recunoscut vina, nu a înlăturat consecințele și nu a colaborat cu organul de urmărire penală, sunt nefondate și neconfirmate, or, recunoașterea vinovăției este

un drept, respectiv nerecunoașterea nu poate fi îndreptată împotriva persoanei care o manifestă. Nerecunoașterea vinei nu reprezintă lipsa de cooperare cu organul de urmărire, iar probele administrate dovedesc acoperirea parțială a daunei materiale.

Astfel, aplicarea unei pedepse minime inculpatului este suficientă pentru corectarea și reeducarea acestuia, fiind direct proporțională faptei comise, raportată la criteriile de individualizare.

Totodată, suma de 15.000 lei reprezintă o recompensă proporțională și echitabilă, ținând cont că anterior inculpatul a despăgubit material succesoarea victimei cu suma de 35.000 lei, considerându-se valoarea excedentului revendicată în mărime de 75.000 lei disproporționată, or însăși sentința de condamnare reprezintă un remediu de satisfacție morală succesoarei victimei, fiind respinsă cererea de compensare a excedentului valorii în cuantumul pretins.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oxana Cazacu, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis.

Apelanta a invocat că raportul de constatare tehnico-științifică din 29.10.2014, executat de specialistul Cucinschi A., a fost administrat cu încălcarea prevederilor procesuale și nu putea fi admis în calitate de probă de către instanța de fond.

La stabilirea pedepsei instanța de fond a neglijat prevederile art. 61, 75 Cod penal, nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și de influența pedepsei aplicate asupra reeducării și corectării inculpatului.

Inculpatul nu a recunoscut vina și nu a conștientizat urmările survenite prin infracțiune.

Faptul că inculpatul este pensionar nu constituie circumstanță atenuantă, or, aceasta nu se regăsește în norma art. 76 Cod penal.

Mai mult, acesta fiind la o vârstă înaintată, urcând la volanul unui mijloc de transport, ce constituie un izvor de pericol sporit, urma să țină cont de starea sănătății sale și să poarte ochelarii prescriși de medic.

Totodată, aprecierea de către instanța de fond a faptului de regret față de consecințele survenite, în cazul în care inculpatul a declarat că regretă cele întâmplare, dar nu se consideră vinovat, este în totală contradicție cu poziția acestuia de nerecunoaștere a vinei.

Astfel, inculpatul, datorită propriei neatenții, atitudinii neglijente față de regulile de securitate a circulației, urcând la volan într-o formă fizică inadecvată și incompatibilă cu cea necesară pentru a conduce un mijloc de transport în siguranță, a provocat din imprudență decesul unei persoane.

Prin aplicarea unor sancțiuni minime, nonprivative de libertate, nu va fi atins scopul pedepsei penale de prevenire a comiterii de infracțiuni de către condamnat și de către alte persoane.

3.1. A declarat apel și succesorul părții vătămate, Popa A., solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă cu închisoare.

Apelanta a indicat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond a încălcat prevederile art. 61, 75 Cod penal, a ignorat totalmente că inculpatul nu a recunoscut vina, nu a conștientizat ilegalitatea faptelor săvârșite și nu a regretat comiterea infracțiunii.

Totodată, la stabilirea pedepsei, nu a apreciat faptul că inculpatul, cunoscând că are o vedere foarte rea, ce se confirmă prin informația Centrului medical, fără a purta ochelarii prescriși de medic la conducerea mijlocului de transport, cu dureri în picioare, intenționat a condus în ziua de 31.10.2014 mijlocul de transport.

Mai mult, inculpatul, declarându-se perfect sănătos și apt de a conduce mijlocul de transport, nu a recunoscut aceste circumstanțe care urmau a fi apreciate de către instanță ca agravante.

Argumentele instanței că partea vătămată se afla într-o stare de ebrietate ușoară sunt lipsite de logică. Faptul că partea vătămată suferea de osteohondroză severă, hipertensiune, pielonefrită, o determina permanent să administreze pastile.

Astfel, prin pedeapsa numită inculpatului, scopurile pedepsei penale nu vor fi atinse, iar argumentele instanței de fond, că sentința de condamnare reprezintă un remediu de satisfacție morală pentru succesorul victimei, sunt ridicole.

3.2. Avocatul Alexandru Luca, la fel, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că declarațiile inculpatului că a observat pietonul în momentul în care acesta a ieșit printre automobilele de pe banda alăturată, până la aceasta fiind în imposibilitate de a-l vedea și a presupune apariția acestuia, coroborează cu depozițiile martorilor Bîrcă V. și Ghetlan G., iar concluziile privind imposibilitatea evitării impactului se conțin în raportul de constatare tehnico-științifică.

Stabilirea capacității sau incapacității de a conduce autovehicule este de competența unei comisii specializate de medici, însă la materialele cauzei lipsesc concluziile specialiștilor cu referire la o eventuală legătură de cauzalitate între maladiile inculpatului și consecințele survenite, precum și la afectarea capacităților de conducere, ca rezultat al acestor maladii.

Totodată, acuzarea nu a stabilit viteza de deplasare a automobilului inculpatului, acest capăt de acuzație fiind declarativ și nefondat.

Nu a fost invocat faptul că starea psihofiziologică a inculpatului, la momentul producerii impactului era afectată, acesta confirmând că a condus automobilul 30 minute și nu era obosit.

Concluziile instanței de fond, bazate pe răspunsul Asociației Medicale Teritoriale Ciocana, că maladiile enumerate se încadrează în noțiunile de stare psihofiziologică, sunt eronate.

Mai mult, durerea genunchiului stâng nu putea influența securitatea circulației, pedalele de accelerare și frâna fiind puse în funcție cu piciorul drept.

Inculpatul are un stagiou de 38 ani de conducere, având dexteritate suficientă pentru a conduce în securitate unitatea de transport.

În același timp, posibilitatea inculpatului de a prevedea apariția victimei în circumstanțele în care aceasta a traversat carosabilul într-un loc neprevăzut pentru trecere, printre automobile, depășește capacitățile normale umane și nu poate fi imputată unui conducător.

Totodată, inculpatul putea și era în drept să conteze pe faptul că nimeni, inclusiv nici un pieton, nu va întreprinde măsuri contrare prevederilor stipulate în pct. 3, 4 al Regulamentului Circulației Rutiere.

Sunt nefondate și alegațiile acuzării referitor la starea tehnică și particularitățile încărcăturii, or potrivit raportului de expertiză autotehnică, automobilul se afla într-o stare tehnică bună, iar încărcătură în automobil nici un era.

Acuzarea a evitat să explice prin ce situația rutieră a deviat de la normal, participanții la trafic confirmând că situația era tipică pentru acea porțiune de drum, perioadă de timp și anotimp.

Conform pct. 45 alin. (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza, sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Solicitarea numirii unei expertize autotehnice, a fost făcută pentru a verifica dacă anume în momentul apariției pietonului în limita vizibilității, inculpatul era în stare sau nu, îndeplinind exigențele date, să evite impactul.

Este evident că pietonul a apărut în limita vizibilității inculpatului, numai în momentul ieșirii pe banda acestuia, printre fluxul automobilelor ce se deplasau pe banda alăturată din dreapta, iar până la acesta acuzatul nu o putea vedea și nu putea să prevadă apariția acesteia. Astfel, obligația inculpatului de a frâna a apărut din momentul apariției posibilității de a observa pietonul în calitate de obstacol și nu până la aceasta, când el încă nu putea cunoaște despre apariția pietonului.

Mai mult, apariția pietonului în câmpul de vizibilitate a conducătorului, a avut loc la o distanță insuficientă pentru a opri automobilul până la locul impactului, inculpatului lipsindu-i posibilitatea tehnică de a evita impactul, deși a frânat în conformitate cu exigențele suscitade. Or, acuzarea nu a prezentat probe contrare, ce denotă neargumentarea acestui capăt al învinuirii.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, toate apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că, potrivit probelor verificate în instanțele de fond și de apel, hotărârea adoptată este legală și întemeiată.

Astfel, inculpatul nu a recunoscut vina și a indicat că pietonul a apărut brusc, la distanța de 6 metri înaintea sa, de la dreapta spre stânga relativ deplasării sale. A frânat concomitent cu impactul, încercând să-l evite prin rotirea volanului spre stânga.

Necătând că inculpatul nu a recunoscut vina, vinovăția sa a fost dovedită pe deplin prin probele administrate, verificate în instanța de apel.

Astfel, martorul Ghetlan G. a indicat că automobilul, său fiind mai înalt, a observat un pieton care traversa carosabilul str. N. Milescu Spătaru de la stânga la dreapta relativ deplasării sale, printre automobilele ce se deplasau din sens opus. Pietonul a fost tamponat de automobilul ce se deplasa din sens opus pe banda a doua de circulație. Conducătorul acestui automobil nu a frânat până la comiterea tamponării pietonului. A oprit automobilul și a întrebat șoferul de ce nu a aplicat frâna extremă. Acesta era dezorientat și i-a răspuns că nu a observat pietonul. Carosabilul era uscat, iluminat, careva obstacole în trafic ce limitau vizibilitatea nu erau. Pietonul a apărut pe banda pe care se deplasa inculpatul când între acești participanți la trafic era o distanță de 10 m.

Totodată, vinovăția inculpatului a fost confirmată și prin procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 31.10.2013, potrivit căruia carosabilul era uscat, iluminat de lumina orășenească, circulația rutieră era neregulată, de schița accidentului rutier, procesul-verbal de examinare și vizualizare a obiectului, raportul de expertiză medico-legală nr.153/1947 D din 28.11.2013, conform căruia, moartea victimei a survenit în rezultatul traumei asociate a capului, toracelui, coloanei vertebrale, abdomenului și bazinului cu lezarea organelor de importanță vitală și, în comun, se califică ca vătămare corporală gravă, sângele cadavrului conținând 0,72% alcool etilic, ceea ce la persoanele vii, de obicei, produce o stare de ebrietate alcoolică ușoară, de raportul de expertiză în domeniul auto-tehnicii (de cercetare a detaliilor unității de transport) nr. 9600, din 28.12.2013, prin care se atestă lipsa defecțiunilor tehnice ale autovehiculului Lada 21703, n.î. CHY 041.

Martorul Gonța I. a indicat că partea vătămată a coborât din microbuz pe str. N. Milescu Spătaru 5. La acel moment trafic nu era, strada era iluminată. Burcă G. avea o geantă în mână și se deplasa greu, deoarece avea probleme cu picioarele. La locul accidentului nu era trecere pentru pietoni.

Expertul Lența G. a declarat că durata de întârziere fiziologică a șoferului 1.0 se selectează de expert în baza literaturii special indicate în actul de expertiză. La aprecierea duratei de întârziere fiziologică a șoferului, nu s-a luat în calcul starea de sănătate a inculpatului. În baza datelor prezentate, a folosit altă formulă care nu necesită viteza. Nu a răspuns la întrebarea nr. 12, timpul de traversare a carosabilului a pietonului Burca G., deoarece întrebarea presupune o ipoteză. Datele folosite la efectuarea expertizei au fost luate din dosar, din demersul avocatului acceptat de instanță. Datele indicate în schema accidentului rutier au fost luate în calcul la formularea expertizei. Conform schemei, nu a fost stabilit locul impactului. În lipsa urmelor de frânare, a fost imposibil de determinat viteza. Șoferul, în situația creată, urma să stopeze, frâna neavând defecte. În cazul în care automobilul posedă ABS, nu lasă urme de frânare. În cazul deplasării cu viteză mică se frânează lent și nu rămân urme. Dacă nu se frânează, atunci nu rămân urme de frânare. Susține concluziile expuse în raport de expertiză, care sunt opiniile sale proprii.

Potrivit concluziilor expertizei auto-tehnice în comisie, dispusă în cadrul examinării în instanța de apel, în momentul apariției pietonului pe partea carosabilă, în câmpul de vizibilitate al conducătorului automobilului Lada 21703,

n.î. CNY 041, ultimul nu a dispus de posibilitate tehnică să evite tamponarea pietonului prin frânare.

Probele administrate confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, și temei pentru achitarea inculpatului nu există.

Astfel, inculpatul se deplasa pe banda a doua de circulație, în condițiile amurgului, când spațiul de deplasare era luminat de lumina stâlpilor.

Din schema întocmită la locul accidentului rezultă că inculpatul nu a folosit frâna înainte de impact, nefiind depistate urme de frânare.

Mai mult, imediat după impact, inculpatul a confirmat că nu a văzut pietonul, care a apărut brusc.

Instanța de apel corect a constatat că inculpatul a încălcat pct. 45 alin. (1) lit. a) și b) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase.

Neobservând pietonul și neaplicând la timp frânarea, inculpatul nu a fost suficient de atent în momentul conducerii autovehiculului și nu a condus cu viteza optimă pentru acea porțiune de drum, care i-ar fi permis să observe tot ce se va întâmpla în trafic, inclusiv și eventualul pericol, pentru a întreprinde măsurile cuvenite pentru evitarea lui.

Calcululele expuse în raportul de constatare tehnico-științifică din 29.10.2014, întocmit de specialistul Cocinschi A., nu pot servi temei de achitare a inculpatului, concluziile acestui raport fiind relevante în cazul în care ultimul ar fi observat victima și ar fi fost stabilită cu certitudine distanța dintre locul în care a observat-o până la locul impactului.

Din aceleași considerente, nu poate fi luată în calcul nici concluzia din raportul de expertiză judiciară în comisie nr. 141 din 05.02.2016, din care rezultă că inculpatul, la momentul apariției pietonului pe partea carosabilă, în câmpul de vizibilitate, nu a avut posibilitate tehnică să evite tamponarea pietonului prin frânare.

Sunt neîntemeiate argumentele apărării că victima a încălcat regulile circulației rutiere, fapt ce generează achitarea inculpatului. Or, Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 20 din 08.07.1999, pct. 6, indică direct la inadmisibilitatea eliberării conducătorului auto de răspundere penală, în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de către pieton.

Astfel, vinovăția inculpatului fiind dovedită prin probele administrate, lipsesc temeiuri pentru achitarea acestuia.

Alegațiile acuzării că instanța de fond incorect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, deoarece inculpatul nu a recunoscut vina și nu s-a căit sincer în cele comise, nu sunt fondate, deoarece pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu sunt obligatorii circumstanțele expuse de apelanți.

Condițiile de aplicare a art. 90 Cod penal sunt: ca termenul pedepsei stabilite să nu depășească 7 ani închisoare, categoria infracțiunii comise, posibilitatea reală

a vinovatului să dovedească corectarea prin comportament exemplar, fără să comită o nouă infracțiune, scopul corectării vinovatului și convingerea instanței în faptul că nu este rațional ca inculpatul la momentul dat să execute pedeapsa stabilită.

Instanța de fond a ținut cont de toate circumstanțele expuse și corect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal în privința inculpatului.

Nu sunt fondate nici argumentele prin care se susține că inculpatul nu a conștientizat fapta comisă și nu s-a căit sincer, acesta restituind prejudiciul material și cel moral stabilit de instanța de fond și relatând că-i pare rău de cele întâmplate.

Nu sunt relevante și nu corespund stării de fapt dovezile succesului victimei în cazul criticării sentinței pentru faptul constatării circumstanțelor atenuante legate de starea victimei în momentul traversării străzii și încălcării comise la traversarea neregulamentară a carosabilului. Or, potrivit schemei accidentului rutier, impactul a avut loc nu în zona pietonală și, conform raportul de expertiză medico-legală nr. 153/1947D din 28.11.2013, victima era în stare de ebrietate ușoară.

Sunt neîntemeiate și afirmațiile apelantei precum că inculpatul a comis omucidere, infracțiunea prevăzută de art. 264 Cod penal făcând parte din categoria infracțiunilor comise din imprudență și instanța de fond a respectat toate cerințele legale atât la stabilirea pedepsei, cât și la constatarea faptei și încadrării juridice a acțiunilor inculpatului.

La fel, acțiunea civilă înaintată de către succesul victimei, Popa A., a fost soluționată corect, ținându-se cont de posibilitățile reale ale inculpatului, care este la o vârstă înaintată și nu dispune de alte venituri, în afară de pensie.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cătălin Scutelnic, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că instanțele de fond și de apel eronat au interpretat și aplicat prevederile art. 75 Cod penal, la stabilirea pedepsei inculpatului neglijând circumstanțele cauzei, consecințele survenite și comportamentul lui pe parcursul procesului penal.

Instanța de apel greșit a constatat că atingerea scopurilor pedepsei prevăzute de art. 61 Cod penal vor fi asigurate prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Nu s-a motivat oportunitatea aplicării față de condamnat a suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, inclusiv în raport cu prescripțiile art. 90 alin. (1) Cod penal, nefiind constatate și stabilite circumstanțele cauzei și persoanei celui vinovat, care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită.

Instanța de apel nu a ținut cont că, în cazul în care inculpatul a comis o infracțiune gravă, cu consecințe ireparabile - decesul unei persoane, lipsind circumstanțe atenuante pe caz, suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii aplicate inculpatului, reprezintă o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil

al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale, sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Totodată se constată lipsa circumstanțelor atenuante, ***inculpatul nu și-a recunoscut vina, nu a contribuit la cercetarea și descoperirea infracțiunii***, mai mult ca atât, prin comportamentul său a tins să inducă instanța în eroare, să distorsioneze circumstanțele reale ale faptei săvârșite.

Mai mult, provocarea prin infracțiune a unor ***urmări grave***, conform art. 77 alin. (1) pct. b) Cod penal, urma a fi luată în considerație de către instanța de apel ca ***circumstanță agravantă***.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. A declarat recurs ordinar și procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oxana Cazacu, în care solicită casarea parțială a deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că instanța de apel nu a justificat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu a motivat cauza aplicării pedepsei minime, aceasta nefiind în coroborare cu fapta comisă și consecințele survenite.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ignorat prevederile art. 66, 75, 90 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a pronunțat o hotărâre neîntemeiată, neglijând gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, comportamentul inculpatului și personalitatea acestuia.

Totodată, instituția suspendării condiționate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială, care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Circumstanța precum că inculpatul este pensionar, nu poate fi considerată o circumstanță atenuantă, or, aceasta nu se regăsește în norma art. 76 Cod penal.

Mai mult, inculpatul fiind persoană cu vârstă înaintată, urcând la volanul unui mijloc de transport, ce constituie izvor de pericol sporit, trebuia să țină cont de sănătatea sa, să poarte ochelari conform prescripției medicului, precum și că urcând la volanul unității de transport într-o formă fizică inadecvată și incompatibilă cu cea necesară pentru a conduce un mijloc de transport în siguranță, își asumă responsabilitate nu doar pentru viața sa, dar expune pericolului viața și siguranța celorlalți participanți la trafic, factorul vârstei înaintate în cazul dat, constituind o determinantă a vinovăției sale în neglijarea prevederilor pct. 45 al RCR, iar prin consecință și a culpei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Nu rezistă criticii nici argumentul că inculpatul a restituit prejudiciul material și moral. Astfel, inculpatul a relatat că-i pare rău de cele întâmplate, însă nu a declarat că recunoaște fapta, indicând că regretă cele întâmplate, dar nu se

consideră vinovat, în asemenea situație, aprecierea instanței fiind în totală contradicție cu poziția inculpatului de *nerecunoaștere a vinei*.

Prin aplicarea unor sancțiuni minime, nonprivative de libertate, nu va fi atins scopul pedepsei penale de prevenire a comiterii de infracțiuni de către condamnat și de către alte persoane.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, *s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege*.

5.2. Succesorul părții vătămate, Popa A., la fel, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a indicat că scopul pedepsei penale nu va fi realizat în condițiile în care inculpatul *nu și-a recunoscut vinovăția*, nu a conștientizat caracterul ilicit al faptelor sale, a restituit prejudiciul material doar la recomandarea avocatului, dar nu ca urmare a regretului personal, s-a comportat agresiv cu ea pe parcursul procesului penal, a făcut declarații contradictorii și nu a contribuit la descoperirea și cercetarea infracțiunii, deși se declara nevinovat.

Instanța de apel s-a expus doar asupra circumstanțelor atenuante, omițând să se expună asupra argumentelor acuzării.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.3. A declarat recurs ordinar și avocatul Alexandru Luca, în numele inculpatului, în care solicită casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanțele au respins nemotivat argumentele apărării, fapt ce denotă o nesoluționare a fondului cauzei și un viciu fundamental ce afectează dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6§1 CEDO.

Astfel, acuzarea nu a stabilit viteza de deplasare a automobilului inculpatului, acest capăt de învinuire fiind declarativ și nefondat.

Nu a fost probat că starea psihofiziologică a inculpatului, la momentul producerii impactului, era afectată, acesta confirmând că a condus automobilul 30 minute și nu era obosit sau stresat.

Încercarea acuzării de a încadra această încălcare în răspunsul Asociației Medicale Teritoriale Ciocana, potrivit căruia inculpatul suferea de careva maladie, depășește limitele învinuirii și nu se încadrează în noțiunea de stare psihofiziologică.

Mai mult, durerea genunchiului stâng nu putea influența securitatea circulației, pedalele de accelerare și frâna fiind puse în funcție cu piciorul drept.

Inculpatul are un stagiul de 38 ani de conducere, având dexteritate suficientă pentru a conduce în securitate unitatea de transport.

Totodată, inculpatul putea și era în drept să conteze pe faptul că nimeni, inclusiv nici un pieton, nu va întreprinde măsuri contrare prevederilor stipulate în pct. 3, 4 al Regulamentului Circulației Rutiere.

Sunt nefondate și argumentele acuzării referitor la starea tehnică și particularitățile încărcăturii, or potrivit raportului de expertiză autotehnică, automobilul se afla într-o stare tehnică bună.

Acuzarea a evitat să explice prin ce situația rutieră a deviat de la normal, participanții la trafic confirmând că situația era tipică pentru acea porțiune de drum, perioadă de timp și anotimp.

În același timp, potrivit concluziilor raportului de expertiză nr. 1136 din 08.07.2015, inculpatul, în condițiile accidentului, nu avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului Burca G.

Conform raportului de expertiză autotehnică nr. 012148, din 14.01.2016, efectuat la CNEJ MJ RM, concluziile primelor 2 investigații că în condițiile producerii accidentului inculpatul nu dispunea de posibilitate tehnică de a evita tamponarea pietonului Burca G., au fost confirmate drept veridice.

Astfel, fiind constatată absența încălcării cerințelor Regulamentului Circulației Rutiere în acțiunile inculpatului, se denotă și lipsa laturii obiective a componenței de infrațiune.

Instanța de apel a evitat să se expună asupra discrepanțelor apărute între constatările instanței de fond și circumstanțele de fapt ale cauzei, și anume lipsa laturii obiective a infrațiunii incriminate și, drept consecință, lipsa componenței de infrațiune.

Instanța de apel, selectiv și fără motivație, a pus la baza concluziilor de învinuire declarațiile expertului Lența G. și raportul de expertiză autotehnică în comisie, care-l dezvinovătesc pe inculpat, respingând concluziile similare din raportul de expertiză în comisie nr. 141 din 05.02.2016 și raportul de constatare tehnico-științifică din 29.10.2014, în hotărârea instanței de apel lipsind o motivare explicită de ce unele și aceleași concluzii și circumstanțe sunt apreciate diferit.

Concluzionând asupra vinovăției inculpatului, instanțele de fond și de apel, în mod greșit și în lipsa unui suport probatoriu, și-au bazat concluzia pe faptul că acesta nu a văzut pietonul și nu a frânat, argument ce constituie o eroare care a afectat soluția.

Afirmația că inculpatul nu a frânat până la impact a fost combătută prin declarațiile ultimului, care a indicat că observând pietonul a frânat, însă automobilul acestuia fiind dotat cu sistem de frânare ABS, nu lasă urme de frânare pe carosabil, fapt confirmat și de expertul autotehnic Lența G. Automobilul s-a oprit în imediata apropiere de locul impactului, ce confirmă faptul frânării, lipsind alte circumstanțe ce ar condiționa oprirea.

Totodată, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt prin constatarea că lipsa în schița accidentului rutier a locului tamponării denotă vinovăția inculpatului, concluzii contrare prevederilor art. 26 Cod de procedură penală, potrivit căruia sarcina probării revine acuzatorului și nu poate fi inversată, iar toate neajunsurile și divergențele urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului.

Astfel, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut poziția greșită a instanței de fond privind aprecierea probelor în raport cu încadrarea juridică a faptei, acceptând concluzii de ordin general, fără a le aprecia prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii și când s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate. Conform art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. - 5.3. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpatului, martorului Ghetlan G., că victima a traversat la o distanță de 10 m. în fața automobilului inculpatului, care nici nu a frânat, procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 31.10.2013, potrivit căruia carosabilul era uscat, iluminat de lumina orășenească, schița accidentului rutier și procesul-verbal de examinare și vizualizare a obiectului, raportul de expertiză medico-legală nr.153/1947 D din 28.11.2013, conform căruia moartea victimei a survenit în rezultatul traumei asociate a capului, toracelui, coloanei vertebrale, abdomenului și bazinului cu lezarea organelor de importanță vitală și care, în comun, se califică ca vătămare corporală gravă, la cercetarea toxico-chimică, sângele cadavrului

conținea 0,72% alcool etilic, ceea ce la persoanele vii, de obicei, produce o stare de ebrietate alcoolică ușoară, informația Instituției Medicale Sanitare Publice a Asociației Teritoriale Ciocana, recipisa eliberată de succesorul victimei, Popa A., pe 14.11.2013, fiecare probă fiind apreciată în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel, probele administrate pe caz demonstrând prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal (*pct. 2., 4. din decizie*).

La stabilirea pedepsei instanța de apel just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind coroborată și cu jurisprudența națională, potrivit căreia nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de către pătimit (*..., pieton..., ori de către alt participant la trafic*). Asemenea circumstanțe pot fi luate în considerație de către instanța judiciară doar ca circumstanțe atenuante (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 08.07.1999, nr.20, pct. 6, - Despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației în cadrul examinării cauzelor penale referitor la încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport, pct. 2., 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu

poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. - 5.3. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5.3. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

În același timp, conform art. 66 alin. (2) pct. 2) și 8) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, să facă declarații sau să refuze de a le face, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa. Potrivit art. 103 alin. (3), 104 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul nu poate fi forțat să mărturisească împotriva sa sau să-și recunoască vinovăția și nu poate fi tras la răspundere pentru refuzul de a face astfel de declarații.

Deci, argumentele invocate în recursurile ordinare ale procurorilor și succesorul părții vătămate că, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanțele urmau să ia în considerare faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vina, sunt absolut neîntemeiate (*pct. 5., 5.1 și 5.2. din decizie*).

Or, această circumstanță constituie un drept legal al inculpatului și nu face parte din categoria celor agravante, prevăzute în art. 77 Cod penal.

Totodată, potrivit art. 77 alin. (2) Cod penal, dacă circumstanțele menționate la alin. (1) sunt prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod în calitate de semne ale acestor componente de infracțiuni, ele nu pot fi concomitent considerate drept circumstanțe agravante.

Astfel, afirmația din recursurile acuzării că instanțele urmau să constate ca circumstanță agravantă - provocarea prin infracțiune a unor urmări grave,

contravine prevederilor art. 77 alin. (2) Cod penal, cât și rechizitoriului, în care asemenea circumstanță agravantă nu a fost imputată inculpatului. Mai mult, temeiul că *s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege* nu se mai regăsește în dispoziția art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală (pct. 5., 5.1 din decizie).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanțele nu au admis careva erori grave de fapt, care ar fi afectat soluția instanței, că în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunii imputate, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile de pe rol sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cătălin Scutelnic, de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oxana Cazacu, de succesorul părții vătămate Burca Galina, Ala Popa și de avocatul Alexandru Luca, în numele inculpatului Tureac Ivan, împotriva sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 09 decembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, în privința inculpatului Tureac Ivan Nicolai, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 30 noiembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco